

Teacher's activities in education of the culture of safe behavior on the internet in students

Andrii Tkachyshyn

Vinnytsia Mykhailo Kotsyubynsky State Pedagogical University, Vinnytsia, Ukraine

Andrii Tkachyshyn

Postgraduate

© The Author(s), 2024. This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 4.0 International License (CC BY 4.0)

Abstract

The article analyzes the impact and risks of Internet resources on children and adults. Two aspects of children's digital safety on the Internet are singled out. The important role of the teacher in educating students about safe behavior on the Internet is defined.

Keywords: Internet space, Internet environment, digital security, rules of safe behavior on the Internet.

Діяльність учителя щодо виховання в учнів культури безпечної поведінки в інтернет- просторі

Андрій Ткачишин

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, Вінниця,
Україна

Андрій Леонідович Ткачишин

Аспірант

© Автор(и), 2024. Ця робота публікується у відкритому доступі та розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) License

Анотація

У статті проаналізовано вплив та ризики інтернет-ресурсів на дітей та дорослих. Виокремлено два аспекти цифрової безпеки дітей в інтернеті. Визначено вагому роль вчителя у виховання в учнів безпечної поведінки в інтернеті.

Ключові слова. Інтернет-простір, інтернет-середовище, цифрова безпека, правила безпечної поведінки в інтернеті.

Інтернет – дуже потужний ресурс, який значно полегшує життя людини й відкриває майже необмежені можливості для самореалізації та саморозвитку особистості, спілкування, навчання, організації дозвілля. Інтернет простір став ваговою частиною життя сучасних дітей,

формує їхні смаки, уподобання, стиль мислення, а також приховує досить багато небезпек як для дітей, так і для дорослих [4]. Знання учнями небезпек інтернет-простору дозволить їх уникнути. Важлива роль у цьому аспекті покладається на вчителя.

За даними UNESCO, пандемія вплинула на освіту 1,6 мільярда дітей і молодих людей із понад 190 країн. Із переведенням навчання в дистанційний формат значно зросла кількість часу, який діти проводять онлайн. Це, відповідно, піддає дітей більшій кількості ризиків у цифровому середовищі. Саме тому, до компетенції вчителя входить наставництво та просвітницька діяльність стосовно правил безпечної поведінки в інтернет-просторі.

За класифікацією дослідницької мережі ЄС «Діти в цифровому середовищі», виокремлюють такі ризики для дітей:

- перегляд незаконного або шкідливого контенту;
- кібербулінг;
- неправомірне використання персональних даних дітей, шерентінг;
- розсіювання уваги, брак критичного мислення [5].

Окрім того, освітянам важливо пам'ятати про два аспекти цифрової безпеки дітей.

Перший аспект стосується шкільного середовища. До нього відносять наявність безпечної шкільної мережі, політику школи з онлайн-безпеки дітей. Така політика має бути розроблена в кожній школі, адже адміністрація збирає дані про дітей і відповідає за них.

Другий аспект стосується постійної комунікації вчителів із дітьми про їхню поведінку в інтернет-середовищі. Якщо дитина стикається з проблемами або труднощами в інтернеті під час навчання, важливо, щоби вона не боялася розповісти про них учителю та знала, що може отримати допомогу в будь-якій ситуації [2]. Особливо це актуально, коли навчання відбувається в дистанційному форматі, і діти набагато частіше використовують інтернет для навчання.

Учні повинні знати, які загрози можуть виникати під час користування глобальною мережею і чітко розуміти, що потрібно робити, щоб уникнути цих небезпек. Вчителю необхідно формувати в дітей навички онлайн культури. Дітям варто користуватися правилами, які допоможуть безпечно працювати в Інтернеті:

1. Слід пам'ятати, що в Інтернеті ти спілкуєшся з людиною, постав себе на місце людини, з якою говориш.
2. Відстоюй свою точку зору, але не ображай своїх співрозмовників. Коли спілкуєшся в Інтернеті, можна дуже легко помилитися в тлумаченні слів свого співрозмовника. Коли ти зв'язуєшся з ким-небудь, пам'ятай, що твої слова фіксуються.
3. Дотримуйся етики спілкування. Поважай час і можливості інших.
4. Не давай ніякої особистої інформації (адресу, номер телефону, номер школи, місце роботи, опис квартири тощо). Не надсилай свої фотокартки чи фотокартки родичів незнайомим особам.
5. Отримуючи інформацію, яка змусить почуватися некомфортно, припини розмову та повідом про це людям, яким ти довіряєш
6. Не здійснюй фінансові операції через мережу Інтернет без нагляду дорослих.
7. Не погоджуйся на зустрічі з незнайомими людьми, чи здійснюй це лише в громадських місцях та в присутності батьків чи когось з дорослих.
8. Пам'ятай, що не все, що ти бачиш в Інтернеті чи про що читаєш – є правдою. Будь яку інформацію потрібно аналізувати та перевіряти [1, с. 49].

Інформаційна безпека стосується захисту життєвоважливих інтересів людини. Неправдива, неповна, невчасна інформація може нанести шкоду. Найбільш вразливі у цьому контексті діти. Успішних результатів, у мінімізації ризиків, як виникають під час користування мережею Інтернет, можна досягти завдяки спільній роботі батьків, педагогів і самих дітей. Їхня робота у тандемі щодо дотримання правил користування Інтернет-простором є рушійною силою у протидії кібербулінгу серед дітей і підлітків.

Література:

1. Кочарян А. Гущина Н. Виховання культури користувача Інтернету. Безпека у всесвітній мережі: Навчально-методичний посібник. К., 2011. 100 с.
2. Діти в Інтернеті: як навчити безпеці у віртуальному світі: посібник для батьків / І. Литовченко, С. Максименко, С. Болтівець [та ін.]. 2010. 48 с. <http://online-bezpeka.kyivstar.ua>.
3. Закон України «Про кібернетичну безпеку України». Відомості Верховної Ради України, 2017. № 45. С.403.
4. Лазаренко Н. І., Коломієць А. М., Паламарчук О. М. Комунікація в інтернет-просторі: психологічний аспект. Інформаційні технології і засоби навчання. 2018. Том 65. №3. С.249-261.
5. Терешкун О., Люшкін О. Соціальні мережі у сучасному суспільстві: психологічний аналіз. Соціальна психологія. Український науковий журнал. 2011. № 5. С. 86-95.